

# SENAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1991-1992

17 JUILLET 1992

## Projet de loi tendant à réglementer et à contrôler les activités des entreprises de courtage matrimonial

PROJET TRANSMIS PAR LA CHAMBRE  
DES REPRESENTANTS

### CHAPITRE I<sup>er</sup>

#### Définition

##### Article 1<sup>er</sup>

Au sens de la présente loi, on entend par courtage matrimonial, toute activité consistant à offrir, moyennant rémunération, des rencontres entre personnes, ayant pour but direct ou indirect la réalisation d'un mariage ou d'une union stable.

### CHAPITRE II

#### Contrôle et surveillance

##### Art. 2

Aucune personne physique ou morale ne peut exercer une activité de courtage matrimonial si elle

R. A 16018

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :  
81 (S.E. 1991-1992) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N°s 2 à 5 : Amendements.
- N° 6 : Rapport.
- N° 7 : Texte adopté par les commissions réunies.
- N° 8 : Amendements.
- N° 9 : Articles modifiés en séance plénière.

Annales de la Chambre des Représentants :  
16 et 17 juillet 1992.

# BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992

17 JULI 1992

## Ontwerp van wet ertoe strekkende de exploitatie van huwelijksbureaus te regelen en te controleren

ONTWERP OVERGEZONDEN DOOR DE KAMER  
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

### HOOFDSTUK 1

#### Definitie

##### Artikel 1

In de zin van deze wet wordt onder huwelijksbemiddeling verstaan elke activiteit waarbij tegen vergoeding ontmoetingen tussen personen worden geregeld die rechtstreeks of onrechtstreeks tot een huwelijk of tot een vaste relatie moeten leiden.

### HOOFDSTUK II

#### Controle en toezicht

##### Art. 2

Een natuurlijke persoon of een rechtspersoon mag niet aan huwelijksbemiddeling doen als hij niet voor-

R. A 16018

Zie :

Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :  
81 (B.Z. 1991-1992) :

- N° 1 : Voorstel van wet.
- N°s 2 tot 5 : Amendementen.
- N° 6 : Verslag.
- N° 7 : Tekst aangenomen door de verenigde commissies.
- N° 8 : Amendementen.
- N° 9 : Artikelen gewijzigd in plenaire vergadering.

Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :  
16 en 17 juli 1992.

n'est préalablement enregistrée auprès du Ministère des Affaires économiques.

Le Roi fixe les modalités de l'enregistrement.

### CHAPITRE III

#### Des offres et des contrats de courtage matrimonial

##### Art. 3

§ 1<sup>er</sup>. Toute annonce présentant un candidat au mariage ou à une union stable diffusée par une entreprise de courtage matrimonial doit comporter les mentions figurant à l'article 6, § 1<sup>er</sup>, 2<sup>o</sup> à l'exception du numéro d'enregistrement ainsi que le numéro de téléphone de l'entreprise.

Lorsque plusieurs annonces sont diffusées simultanément par une même entreprise et par le même moyen de communication, ces mentions peuvent ne figurer qu'une seule fois, à condition d'être parfaitement apparentes et non équivoques.

Chaque annonce précise le sexe, l'âge, la situation familiale, le secteur d'activité professionnelle et le lieu de résidence de la personne concernée, ainsi que les qualités de la personne recherchée par elle.

L'entreprise doit pouvoir justifier de l'existence d'un accord de la personne présentée par l'annonce sur le contenu et la diffusion de celle-ci.

§ 2. Le numéro d'enregistrement ne peut être mentionné à des fins d'information ou de publicité, si ce n'est dans le contrat.

##### Art. 4

L'offre de rencontres entre tierces personnes visant directement ou indirectement à aboutir à un mariage ou à une union stable, ne peut concerner que des personnes majeures ayant effectué une demande en vue d'un mariage ou d'une union stable.

Toute offre faite, à un client déterminé, moyennant rémunération, doit faire l'objet d'un contrat écrit reproduisant les dispositions du présent chapitre.

##### Art. 5

L'entreprise de courtage matrimonial doit remettre à toute personne qui en fait la demande un modèle des contrats qu'elle propose habituellement.

afgaandelijk bij het Ministerie van Economische Zaken is geregistreerd.

De Koning bepaalt de modaliteiten van de registratie.

### HOOFDSTUK III

#### Aanbod tot en overeenkomsten van huwelijksbemiddeling

##### Art. 3

§ 1. Elke door een huwelijksbureau verspreide advertentie tot voorstelling van een persoon die een huwelijk of een vaste relatie wenst aan te gaan, moet de in artikel 6, § 1, 2<sup>o</sup> vermelde gegevens bevatten, behalve het registratienummer, alsook het telefoonnummer van het bureau.

Wanneer hetzelfde bureau via hetzelfde kanaal verscheidene advertenties verspreidt, hoeven die gegevens slechts eenmaal vermeld te worden, mits zij volkomen duidelijk en ondubbelzinnig zijn opgesteld.

Elke advertentie vermeldt het geslacht, de leeftijd, de gezinstoestand, de aard van het beroep en de verblijfplaats van de betrokkene, alsook het profiel waaraan de gezochte persoon moet voldoen.

Het bureau moet kunnen bewijzen dat de in de advertentie voorgestelde persoon instemt met de inhoud en de verspreiding van die advertentie.

§ 2. Behalve in het contract mag het registratienummer niet vermeld worden voor informatieve noch voor publicitaire doeleinden.

##### Art. 4

Het voorstel om ontmoetingen tussen derden te organiseren met het oog op het rechtstreekse of onrechtstreekse uitlopen op een huwelijk of een vaste relatie mag slechts betrekking hebben op meerderjarige personen die daartoe een aanvraag hebben ingediend met het oog op een huwelijk of een vaste relatie.

Ieder voorstel gedaan tegen betaling aan een klant moet worden vastgesteld in een schriftelijke overeenkomst, die de bepalingen van dit hoofdstuk vermeldt.

##### Art. 5

Het huwelijksbureau moet een ieder die erom verzoekt, een model overhandigen van de overeenkomsten die het gewoonlijk aanbiedt.

## Art. 6

§ 1<sup>er</sup>. Le contrat écrit engageant l'entreprise de courtage matrimonial et le client doit mentionner à peine de nullité :

1° les nom, prénom, lieu et date de naissance ainsi que le domicile du client;

2° les nom, prénom ou la dénomination sociale, le domicile ou le siège social de l'entreprise de courtage matrimonial et son numéro d'enregistrement au Ministère des Affaires économiques;

3° la date de prise d'effet du contrat;

4° la description exacte des services offerts par l'entreprise de courtage matrimonial dans le cadre du contrat;

5° le prix à payer et les modalités de paiement éventuelles;

6° la clause de renonciation suivante, rédigée en caractères gras dans un cadre distinct du texte au recto de la première page : « Dans les sept jours ouvrables à dater du lendemain du jour de la signature du contrat, le client a le droit de renoncer sans frais ni indemnité au contrat à condition d'en prévenir l'entreprise de courtage matrimonial par lettre recommandée à la poste. »

§ 2. La description et les qualités de la personne recherchée par le client sont reprises dans le contrat. Cette description reprend au moins les éléments suivants : le sexe, l'âge, la situation familiale, le secteur d'activité professionnelle et le lieu de résidence de la personne recherchée.

Sous peine de nullité du contrat, l'entreprise doit obtenir l'approbation par écrit du client sur la façon dont les données personnelles précises seront communiquées à des tiers.

En outre, une distinction peut être opérée entre les données qui peuvent être rendues publiques et les données qui sont seulement envoyées à des personnes intéressées.

## Art. 7

§ 1<sup>er</sup>. Le contrat de courtage matrimonial n'est parfait qu'après un délai de réflexion de sept jours ouvrables à dater du lendemain de sa conclusion.

Pendant ce délai de réflexion, le client a le droit de notifier à l'entreprise de courtage matrimonial qu'il renonce au contrat selon les modalités prévues à l'article 6, § 1<sup>er</sup>, 6°.

Aucun acompte ni paiement quelconque ne peut être exigé ou accepté du client, avant la fin de ce délai de réflexion.

## Art. 6

§ 1. Op straffe van nietigheid moeten in de schriftelijke overeenkomst tussen het huwelijksbureau en de klant de volgende gegevens zijn opgenomen :

1° de naam, voornaam, geboorteplaats en -datum, alsmede de woonplaats van de klant;

2° de naam, voornaam of de benaming van het huwelijksbureau, de woonplaats of de maatschappelijke zetel van het huwelijksbureau en zijn registratienummer bij het Ministerie van Economische Zaken;

3° de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst;

4° de precieze omschrijving van de door het huwelijksbureau in het kader van de overeenkomst aangeboden diensten;

5° de kostprijs en de eventuele betalingsmodaliteiten;

6° het opzeggingsbeding, in vetjes in een los van de tekst staand kader op de voorzijde van de eerste bladzijde van de overeenkomst, luidend als volgt : « De klant heeft gedurende zeven werkdagen te rekenen van de dag volgend op die van de ondertekening van de overeenkomst, het recht om deze op te zeggen, kosteloos en zonder schadevergoeding, mits hij het huwelijksbureau daarvan bij ter post aangetekende brief in kennis stelt. »

§ 2. In de overeenkomst wordt een beschrijving en een profiel van de door de klant gezochte persoon gegeven. In deze beschrijving moeten ten minste volgende gegevens zijn opgenomen : geslacht, leeftijd, gezinstoestand, aard van het beroep en verblijfplaats van de gezochte persoon.

Op straffe van nietigheid van de overeenkomst moet het bureau de schriftelijke toestemming van de klant verkrijgen over de wijze waarop precieze persoonsgegevens aan derden zullen worden medegedeeld.

Tevens kan een onderscheid worden gemaakt tussen de gegevens die openbaar mogen worden gemaakt, en de gegevens die alleen aan belanghebbenden ter kennis mogen worden gebracht.

## Art. 7

§ 1. De overeenkomst van huwelijksbemiddeling is pas voltrokken na het verstrijken van een bedenktijd van zeven werkdagen te rekenen van de dag die volgt op het sluiten van de overeenkomst.

Tijdens die bedenktijd heeft de klant het recht het huwelijksbureau mee te delen dat hij van de overeenkomst afziet, volgens de modaliteiten bepaald in artikel 6, § 1, 6°.

Van de klant mag generlei voorschot noch betaling worden geëist of aanvaard vóór het verstrijken van de bedenktijd.

§ 2. Le contrat de courtage matrimonial est établi pour une durée déterminée qui ne peut être supérieure à un an.

Il ne peut être renouvelé par tacite reconduction.

A l'expiration de chaque trimestre, chacune des parties peut mettre fin anticipativement au contrat par lettre recommandée à la poste adressée au moins quinze jours à l'avance, sans être tenue au paiement d'indemnités autres que celle prévue à l'alinéa suivant.

Le premier contrat peut prévoir l'obligation, pour le client qui y met fin anticipativement, de verser à l'entreprise une indemnité qui ne peut être supérieure à trente pour cent, vingt pour cent ou dix pour cent du prix global selon que la résiliation intervient à l'expiration du premier, du deuxième, ou du troisième trimestre.

#### Art. 8

§ 1<sup>er</sup>. Le paiement du prix doit être échelonné sur la durée totale du contrat, en mensualités ou paiements trimestriels d'un montant égal.

§ 2. Nul ne peut, dans le cadre du contrat ou de son financement, faire signer par le client ou par la caution ou toute autre personne qui constitue une sûreté personnelle, une lettre de change ou un billet à ordre, en garantie du paiement des engagements contractés.

Nul ne peut de même accepter un chèque à titre de sûreté du paiement de la somme due par le client.

### CHAPITRE IV

#### Recherche et constatation des infractions

#### Art. 9

Sans préjudice des devoirs incombant aux officiers de police judiciaire, les agents commissionnés par le Ministre des Affaires économiques sont compétents pour rechercher et constater les infractions prévues par la présente loi.

Les procès-verbaux dressés par ces agents font foi jusqu'à preuve du contraire.

Au surplus, les dispositions relatives à la recherche et à la constatation des infractions prévues par la législation sur les pratiques du commerce sont également applicables aux infractions prévues par la présente loi.

§ 2. De overeenkomst van huwelijksbemiddeling wordt aangegaan voor een bepaalde tijd, die niet meer dan één jaar mag bedragen.

De overeenkomst kan niet stilzwijgend worden verlengd.

Bij het verstrijken van ieder kwartaal kan iedere partij de overeenkomst voortijdig beëindigen bij een ter post aangetekende brief, die ten minste vijftien dagen vooraf moet worden verstuurd, zonder dat zij andere dan de in het volgende lid bepaalde vergoedingen hoeft te betalen.

De eerste overeenkomst kan bepalen dat de klant die de overeenkomst voortijdig beëindigt, verplicht is aan het bureau een vergoeding te storten die niet hoger kan liggen dan respectievelijk dertig percent, twintig percent of tien percent van de totale prijs naargelang de verbreking geschiedt na het verstrijken van het eerste, het tweede of het derde kwartaal.

#### Art. 8

§ 1. De betaling van de prijs moet worden gespreid over de totale duur van de overeenkomst, in maandelijke of driemaandelijke betalingen van een gelijk bedrag.

§ 2. Niemand mag, in het kader van deze overeenkomst of van de financiering ervan, door de klant, door de borg of door enig persoon die een persoonlijke zekerheid stelt, een wisselbrief of een orderbriefje doen ondertekenen als waarborg voor de betaling van de aangegane verbintenissen.

Evenzo mag niemand een cheque aanvaarden als waarborg voor de betaling van het door de klant verschuldigde bedrag.

### HOOFDSTUK IV

#### Opsporing en vaststelling van misdrijven

#### Art. 9

Onverminderd de plichten van de officieren van gerechtelijke politie zijn de door de Minister van Economische Zaken aangestelde ambtenaren bevoegd om de in deze wet bedoelde misdrijven op te sporen en vast te stellen.

De processen-verbaal opgesteld door deze ambtenaren hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel.

Bovendien zijn de in de wet betreffende de handelspraktijken vervatte bepalingen inzake de opsporing en vaststelling van misdrijven eveneens van toepassing op de in deze wet bedoelde misdrijven.

## CHAPITRE V

## Des sanctions

## Art. 10

Les infractions aux dispositions des articles 2, 3, 4, 5, 6, 7, § 1<sup>er</sup>, et 8, § 2, seront punies d'un emprisonnement de quinze jours à trois ans et d'une amende de vingt-six francs à cent mille francs, ou d'une de ces peines seulement.

Sera puni des mêmes peines celui qui diffuse ou fait diffuser pour compte d'une entreprise de courtage matrimonial des annonces qui ne comportent pas les mentions prévues à l'article 3, § 1<sup>er</sup>.

## Art. 11

Sera puni des peines prévues à l'article 496 du Code pénal :

1) le responsable de l'entreprise de courtage matrimonial qui, sous prétexte d'une présentation de candidats au mariage ou à une union stable, aura mis en présence ou fait communiquer des personnes dont l'une est rémunérée par elle, ou se trouve placée directement ou indirectement sous son autorité, ou n'a pas effectué de demande en vue d'un mariage ou d'une union stable;

2) le responsable de l'entreprise qui organise des rencontres en vue de la réalisation d'un mariage ou d'une union stable avec une personne fictive;

## Art. 12

Sera puni d'un emprisonnement de quinze jours à trois ans et d'une amende de vingt-six francs à cent mille francs ou d'une de ces peines seulement, quiconque fait ou fait faire de la publicité pour des offres de rencontres ou fait une telle offre, dans des formes qui portent atteinte à la dignité humaine, notamment en présentant une image dégradante de l'homme ou de la femme.

## Art. 13

Les personnes punies en vertu des dispositions précédentes peuvent, de plus, être condamnées à l'interdiction de l'exercice de leurs droits conformément à l'article 33 du Code pénal et, si l'infraction a

## HOOFDSTUK V

## Strafbepalingen

## Art. 10

Inbreuken op de bepalingen vervat in de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, § 1, en 8, § 2, worden gestraft met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar en met een geldboete van zesentwintig frank tot honderdduizend frank of met één van deze straffen alleen.

Met dezelfde straffen wordt gestraft, hij die voor rekening van een huwelijksbureau advertenties verspreidt of doet verspreiden, waarin de in artikel 3, § 1, bedoelde gegevens niet worden vermeld.

## Art. 11

Met de in artikel 496 van het Strafwetboek gestelde straffen worden gestraft :

1) de verantwoordelijke van het huwelijksbureau die onder het voorwendsel van huwelijksbemiddeling huwelijkskandidaten of personen die een vaste relatie wensen aan te gaan, aan elkaar voorstelt dan wel personen met elkaar in contact brengt, terwijl een van hen door het huwelijksbureau wordt bezoldigd, onder rechtstreeks of onrechtstreeks gezag daarvan staat, of zelf geen verzoek met het oog op het aangaan van een huwelijk of een vaste relatie heeft gedaan;

2) de verantwoordelijke van het huwelijksbureau die met het oog op de totstandbrenging van een huwelijk of van een vaste relatie ontmoetingen met een fictief persoon organiseert;

## Art. 12

Met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar en met een geldboete van zesentwintig frank tot honderdduizend frank of met één van deze straffen alleen wordt gestraft, hij die reclame maakt of doet maken voor voorstellen tot het organiseren van ontmoetingen, of een dergelijk voorstel doet onder een vorm die afbreuk doet aan de menselijke waardigheid, inzonderheid door een ontrend beeld te geven van de man of de vrouw.

## Art. 13

Zij die krachtens de vorige bepalingen worden gestraft, kunnen tevens worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek en indien het misdrijf is gepleegd bij de

été commise à l'occasion de l'exploitation d'un établissement offrant des services rémunérés de rencontres entre personnes ayant pour but direct ou indirect la réalisation d'un mariage ou d'une union stable, les Cours et tribunaux peuvent, en outre, conformément aux dispositions de l'article 386<sup>ter</sup> du Code pénal, ordonner la fermeture de l'établissement, interdire aux condamnés d'exploiter un tel établissement ou d'y être employés, et prononcer des peines pour infraction à la disposition du jugement ou de l'arrêt ordonnant la fermeture ou portant l'interdiction précitées.

#### Art. 14

L'article 380<sup>quater</sup>, alinéa 2, du Code pénal est complété comme suit :

« Sera puni des mêmes peines, quiconque, par un moyen quelconque de publicité, incitera, par l'allusion qui y est faite, à l'exploitation sexuelle des adultes ou des enfants, ou utilisera une telle publicité dans le cadre d'une offre de services. »

#### Art. 15

A l'article 2 de la loi du 26 mai 1914 sur la répression de la traite des blanches, les mots « les articles 379, 380, 380<sup>bis</sup> et 380<sup>ter</sup> du Code pénal » sont remplacés par les mots « les articles 379, 380, 380<sup>bis</sup> et 380<sup>ter</sup> du Code pénal et les articles 10, 11, 12 et 13 de la loi du ... tendant à réglementer et à contrôler les activités des entreprises de courtage matrimonial. »

#### Art. 16

Les dispositions du Livre I<sup>er</sup> du Code pénal, y compris le chapitre VII et l'article 85, sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

### CHAPITRE VI

#### Dispositions finales

#### Art. 17

A l'exception des dispositions de l'article 2, la présente loi entre en vigueur un mois après sa publication au *Moniteur belge*.

L'article 2 entrera en vigueur à la date fixée par le Roi.

exploitatie van een inrichting die tegen betaling voorstelt ontmoetingen te organiseren met het oog op de rechtstreekse of onrechtstreekse totstandbrenging van een huwelijk of een vaste relatie, kunnen de hoven en rechtbanken overeenkomstig de bepalingen van artikel 386<sup>ter</sup> van het Strafwetboek bovendien de sluiting ervan bevelen, aan de veroordeelden het verbod opleggen een dergelijke inrichting te exploiteren of erin tewerkgesteld te zijn, alsmede straffen uitspreken wegens inbreuk op de beschikking van het vonnis of het arrest waarbij voornoemde sluiting is bevolen of voornoemd verbod is opgelegd.

#### Art. 14

Artikel 380<sup>quater</sup>, tweede lid, van het Strafwetboek wordt aangevuld als volgt :

« Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die door enig publiciteitsmiddel aanzet, door de toespeling die er op wordt gemaakt, tot de seksuele uitbuiting van volwassenen of kinderen, of van een dergelijke publiciteit gebruik maakt in het kader van een aanbod van diensten. »

#### Art. 15

In artikel 2 van de wet van 26 mei 1914 tot bestrijding van de handel in vrouwen en meisjes worden de woorden « de artikelen 379, 380, 380<sup>bis</sup> en 380<sup>ter</sup> van het Strafwetboek » vervangen door de woorden « de artikelen 379, 380, 380<sup>bis</sup> en 380<sup>ter</sup> van het Strafwetboek en de artikelen 10, 11, 12 en 13 van de wet van ... ertoe strekkende de exploitatie van huwelijksbureaus te regelen en te controleren. »

#### Art. 16

De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de in deze wet omschreven misdrijven.

### HOOFDSTUK VI

#### Slotbepalingen

#### Art. 17

Deze wet treedt in werking een maand nadat ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt, behalve wat artikel 2 betreft.

Artikel 2 treedt in werking op de door de Koning te bepalen datum.

Les contrats conclus avant l'entrée en vigueur de la présente loi restent valables pendant la durée convenue.

Bruxelles, le 17 juillet 1992.

*Le Président de la  
Chambre des Représentants,*

Ch.-F. NOTHOMB

*Les Secrétaires,*

Y. HARMEGNIES  
P. BREYNE

De vóór de inwerkingtreding van deze wet gesloten overeenkomsten blijven geldig voor de duur waarvoor ze zijn gesloten.

Brussel, 17 juli 1992.

*De Voorzitter van de  
Kamer van Volksvertegenwoordigers,*

Ch.-F. NOTHOMB

*De Secretarissen,*

Y. HARMEGNIES  
P. BREYNE

---